

Commissie-format

Verzoek College van B en W voor Commissiebehandeling.

Vastgesteld in B en W vergadering van : 21 oktober 2008

Onderwerp: Voortzetting gebruikruimte voor harddrugsverslaafden

Inhoud: Sinds 2004 beschikt de gemeente Helmond over een gebruikruimte voor harddrugsverslaafden. Het oorspronkelijke doel van deze ruimte is de overlast veroorzaakt door verslaafden tegen te gaan en de gezondheidssituatie van deze doelgroep te verbeteren. Eerder was al een dagopvang voor verslaafden geopend en beide voorzieningen zijn ondergebracht in de Oversteek aan de Kasteel-Traversal.

In 2006 is de gebruikruimte geëvalueerd en op basis hiervan heeft uw raad besloten de ruimte voor 2 jaar voort te zetten (zie raadsbesluit 47 van 8-5-2007).

De evaluatie uit 2006 wees uit dat de overlast van de doelgroep sterk was verminderd. Echter, uit het onderzoek kon niet geconcludeerd worden dat de gezondheidssituatie van de verslaafden was verbeterd. Voldoende informatie hiervoor ontbrak.

Uw raad besloot tevens om voor eind 2008 wederom op basis van onderzoek te besluiten over de voortzetting van de gebruikruimte vanaf 2009. In dit nieuwe onderzoek gaat de aandacht uit naar drugsgelateerde overlast en ontwikkelingen in de leefsituatie van verslaafden. Naast de gebruikruimte maakt de dagopvang voor verslaafden uit de Oversteek onderdeel uit van het onderzoek. Dit onderzoek is inmiddels opgeleverd (zie bijlage).

Graag bespreken we in uw commissievergadering (S, ABA en MO&E) de evaluatie en ons voorstel voor voortzetting van de gebruikruimte voor harddrugsverslaafden voor de periode van twee jaar. In onderstaande werken we dit voorstel verder uit, waarbij we stilstaan bij de onderzoeksresultaten en onze argumenten om de gebruikruimte periodiek voort te zetten.

Aan u wordt gevraagd de gemeenteraad te adviseren over dit voorstel.

Financiële aspecten en dekking: Een voorstel voor de financiering van de dagopvang en gebruikruimte 2009 zijn reeds in het Wmo-subsidieprogramma 2009 meegenomen. Daarbij is een voorbehoud gemaakt op grond van de resultaten die uit de voorliggende evaluatie naar voren komen. Daarnaast maken we een voorbehoud voor continuering in 2010 op grond van voldoende beschikbare middelen voor verslavingsbeleid door het Rijk (Wmo prestatieveld 9). De formele dekking van de dagopvang en de gebruikruimte voor 2009 komt ten laste van de middelen GSB-BDU SIV, onder voorbehoud van de accordering van de begroting 2009.

Met dit verzoek mee te zenden stukken:

- Evaluatierapport afdeling O&S, De Oversteek 2008, oktober 2008
- Raadsvoorstel 159

Het college van B en W verzoekt:

Ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad op 2 december 2008 en ter advisering aan:
de commissie ABA op 17 november 2008
de commissie MOE op 13 november 2008
de commissie S op 10 november 2008.

Ruimte voor eventueel vervolg inhoud:

Toelichting op voorstel

We stellen voor de gebruikersruimte voor harddrugsverslaafden voor een periode van twee jaar voort te zetten. We komen tot dit voorstel op basis van de volgende argumenten.

- Geringe ervaren overlast van harddrugsverslaafden in onze regio sinds de komst van de gebruikersruimte;
- Deze kwetsbare doelgroep blijft in beeld en onder de beïnvloedingssfeer van instanties (en gemeente). Ernstige gezondheidsklachten en problemen op andere leefgebieden worden door Novadic-Kentron gesignaleerd en verergering ervan tegengegaan door toeleiding naar zorg en ondersteuning;
- Een gebruikersruimte maakt een wezenlijk onderdeel uit van een breed ketenaanbod voor harddrugsverslaafden, waarbij maatwerk in zorg en ondersteuning mogelijk is. De deur naar resocialisatie en re-integratie blijft dan open, ook voor de doelgroep waarbij – gezien de ernst van de problematiek – de verwachtingen niet hoog zijn.

We adviseren een *periodieke* voortzetting vanwege voorziene ontwikkelingen. Het gaat dan om mogelijke toekomstige wijzigingen in de opvang van harddrugsverslaafden vanwege de plannen uit het Stedelijk Kompas, te weten de ontwikkeling van een 7x24uurs voorziening.

Daarnaast vinden er wijzigingen binnen de doelgroep van harddrugsverslaafden plaats – een vergrijzing en verschuiving naar ander middelengebruik – die een voorziening als de gebruikersruimte op termijn minder noodzakelijk kunnen maken en nopen tot een aanpassing van het zorgaanbod.

In onderstaande zetten we de argumenten voor dit advies op een rij:

- Het pasjessysteem is ingevoerd en de gebruikersruimte is daarmee enkel toegankelijk voor de primaire doelgroep. Daarmee voorkomt Novadic-Kentron dat minder zwaar verslaafden van de gebruikersruimte gebruik maken en tot de harde kern afzakken. Voor deze groep is ander aanbod beschikbaar gericht op resocialisatie.
- De ervaren overlast van harddrugsverslaafden is sinds de komst van de gebruikersruimte sterk afgenomen en het laatste jaar nihil. Het is zeer aannemelijk dat de gebruikersruimte daaraan een belangrijke bijdrage levert. De politie ervaart de dagopvang en gebruikersruimte als een meerwaarde, vanwege de verminderde overlast en mogelijkheid om harddrugsverslaafden naar door te verwijzen.
- De zorgplansystematiek is voor alle verslaafden ingevoerd. De plannen bieden betrokken artsen en verpleegkundigen voldoende informatie om de gezondheid van de verslaafden te volgen en verbeteren.
- Het onderzoek toont aan dat meer cliënten de eigen beleving van de lichamelijke en geestelijke gezondheid verbeterd zien ten opzichte van twee jaar geleden. Voldoende onderzoeksgegevens ontbraken om inzicht te bieden in de ontwikkeling op andere leefgebieden.
- Met de dagopvang en gebruikersruimte en de andere voorzieningen voor (harddrugs)verslaafden zoals een nachtopvang, ambulante verslavingszorg en preventieactiviteiten beschikt onze regio over een breed aanbod dat ketenzorg en ondersteuning op maat mogelijk maakt voor burgers met verslavingsproblemen.

Tot slot willen we enkele ontwikkelingen en feiten noemen, die meewegen in de oordeelsvorming rond de toekomst van de gebruikersruimte en dagopvang:

- De doelgroep van de Oversteek is aan het vergrijzen. Nieuwe instroom van jongeren vindt door wijzigingen in het middelengebruik nauwelijks plaats. De verwachting is dat de doelgroep van de Oversteek in de toekomst verder afneemt. Voor eventuele nieuwe doelgroepen harddrugsverslaafden is een gebruikersruimte niet geschikt. De trend wijst op een afname van het aantal heroïnegebruikers en een toename van cocaïne en multi-gebruik.
- Het Stedelijk Kompas Peelregio bevat het plan om voor chronisch verslaafden hostels te ontwikkelen. Deze 7x24 uursvoorziening is bestemd voor een deel van de verslaafden uit de dagopvang en gebruikersruimte. Een deel van de doelgroep beschikt dan over een eigen woning plek om te gebruiken. Zoals bekend is de implementatie van het Kompas afhankelijk van extra AWBZ middelen, die we bij het Rijk hebben aangevraagd. Dit traject is onzeker.
- Ook de financiering van de verslavingszorg vanaf 2010 is onzeker. De kosten van de gebruikersruimte worden gedragen met middelen uit het Grote Steden Beleid (GSB). 2009 is het laatste jaar van de GSB III periode. Zeer waarschijnlijk worden de GSB middelen toegevoegd aan het Wmo budget in het gemeentefonds. Het Rijk heeft echter nog geen definitief standpunt ingenomen over deze overheveling en de verdeelsystematiek die daarbij gehanteerd wordt.
- Ruim de helft van de doelgroep van de Oversteek (23 van de 45) beschikt over een eigen woning en ruim een vierde is inwonend (13 van de 45). Deze verslaafden beschikken over een eigen plek waar de harddrugs gebruikt kunnen worden. Hierbij is echter geen medisch toezicht aanwezig. Ook zijn mogelijk familieleden, de partner of kinderen getuige van het gebruik. Tot slot bestaat het risico dat gebruik in de eigen woonomgeving leidt tot verplaatsing van de drugshandel naar woonwijken.

- De gebruiksruijnte en dagopvang voor verslaafden zijn voorzieningen in elkaars verlengde. Een eventuele sluiting van de gebruiksruijnte zet de legitimatie van een dagopvang onder druk. Het roept de vraag op waar de verslaafden uit de dagopvang de drugs moeten gebruiken. Gebruik in de openbare ruijnte is dan een mogelijk onwenselijk gevolg.